

Tài nguyên giáo dục mở và dạy học trực tuyến

Nguyễn Tấn Đại

Phòng thí nghiệm liên đại học về khoa học giáo dục và truyền thông (LISEC)
ĐH Strasbourg, Pháp, 12/2020

Chương trình
đào tạo giảng viên
về phương pháp và
công cụ dạy học
trực tuyến,
Đại học Quốc gia
TP. HCM

**Chuyên đề “Biên
soạn tài nguyên
dạy học trực
tuyến”**

Tài nguyên giáo dục mở và dạy học trực tuyến

Là gì?

Tại sao?

Như thế nào?

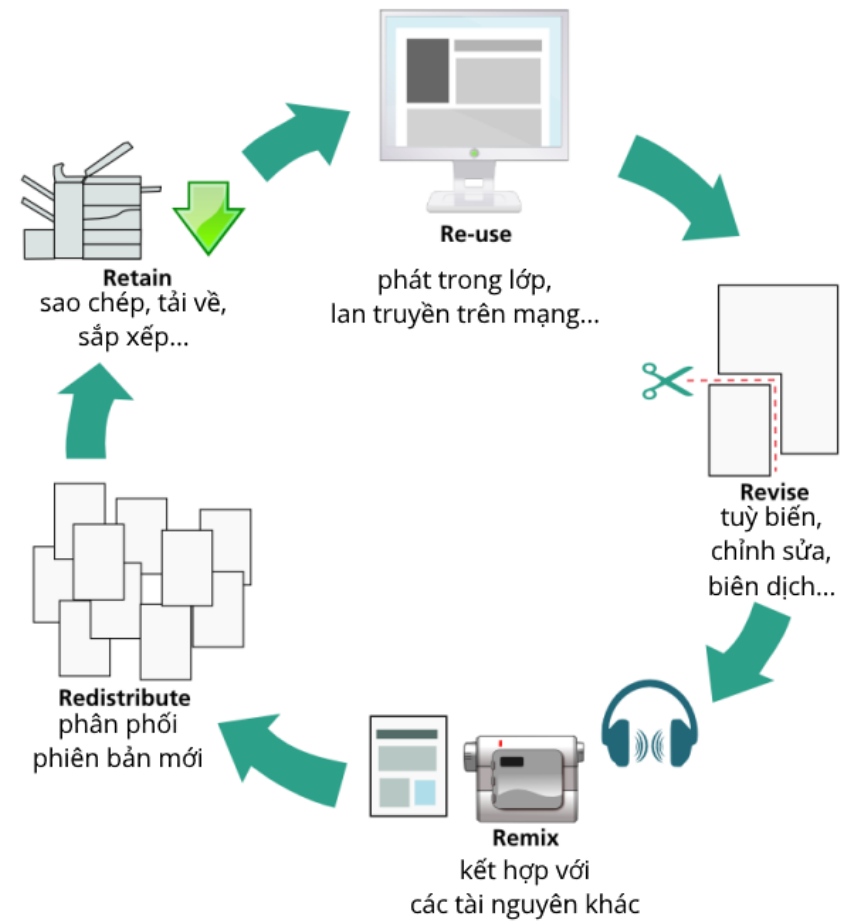
Bằng cách nào?

Tìm kiếm ra sao?

Tài liệu tham khảo

- *Open educational resources (OER)*: là nguồn tài nguyên giảng dạy, học tập, nghiên cứu được lưu hành công khai trong cộng đồng theo một giấy phép sở hữu trí tuệ cho phép người khác sử dụng, thay đổi mục đích hoàn toàn miễn phí (Atkins *et al.*, 2007)
- **5R** (Wiley, 2010, 2014):
  - Giữ lại (**R**etain),
  - Sử dụng lại (**R**euse),
  - Sửa lại (**R**evise),
  - Kết hợp lại (**R**emix),
  - Phân phối lại (**R**edistribute).

(Nguồn hình: Duriez, 2014)

Tài nguyên giáo dục mở và dạy học trực tuyến

Là gì?

Tại sao?

Như thế nào?

Bằng cách nào?

Tìm kiếm ra sao?

Tài liệu tham khảo

• Tại sao OER?

- Nhiều tổ chức quốc tế khuyến cáo các quốc gia thành viên: UNESCO, Commonwealth, OECD...
- *Tuyên ngôn Paris 2012 về tài nguyên giáo dục mở* (Hội nghị Thế giới về Tài nguyên Giáo dục mở, UNESCO, Paris, 20-22/06/2012): khuyến nghị các quốc gia chú trọng khuyến khích sử dụng OER, đặc biệt thông qua các chính sách phát triển hạ tầng CNTT&TT và giấy phép mở
- Wiley (2014):

	Chi phí đối với người học	Quyền sử dụng cho người dạy và người học
Sách, giáo trình in	Đắt đỏ	Hạn chế
Web MOOC Tài nguyên thư viện	"Miễn phí"	Hạn chế
Tài nguyên giáo dục mở	Miễn phí	5R

Tài nguyên giáo dục mở và dạy học trực tuyến

Là gì?

Tại sao?

Như thế nào?

Bằng cách nào?

Tìm kiếm ra sao?

Tài liệu tham khảo

• Các loại giấy phép mở phổ biến:

- Giấy phép công cộng GNU (GNU *General Public License* – **GPL**): do Richard Stallman khởi xướng năm 1989, khởi đầu phong trào phần mềm tự do (*free software*) sau khi sáng lập GNU (*GNU's Not Unix*) năm 1983 và *Free Software Foundation* (FSF) năm 1985
- Sáng kiến nguồn mở (**Open Source Initiative** – **OSI**): do Bruce Perens và Eric Raymond khởi xướng nhằm mở rộng quyền chỉnh sửa mã nguồn phần mềm so với GNU-GPL
- Giấy phép tài liệu tự do GNU (GNU *Free Documentation License* – **GFDL**): do FSF công bố năm 2000, cho phép sao chép, phân phối lại và chỉnh sửa tài liệu với điều kiện giữ nguyên loại giấy phép bản quyền (*copyleft*)
- Giấy phép *Creative Commons* (**CC**): **CC** là tổ chức phi lợi nhuận do Lawrence Lessig thành lập năm 2001, chủ trương quảng bá các loại “giấy phép CC”:
  - **BY** (*attribution*): bắt buộc dẫn nguồn đến tác giả gốc
  - **NC** (*non commercial*): không dùng cho các mục đích thương mại
  - **ND** (*non derivative*): không được phép chỉnh sửa
  - **SA** (*share alike*): chia sẻ với cùng loại giấy phép

Tài nguyên giáo dục mở và dạy học trực tuyến

Là gì?

Tại sao?

Như thế nào?

Bằng cách nào?

Tìm kiếm ra sao?

Tài liệu tham khảo

• Các chuẩn đặc tả tài nguyên giáo dục phổ biến:

- **Dublin Core:** chuẩn siêu dữ liệu (*metadata*) đặc tả các loại tài nguyên sử dụng trên máy tính, do OCLC (*Online Computer Library Center*) và NCSA (*National Center for Supercomputing Applications*) đặt ra năm 1995 tại Dublin, Ohio, USA. Được công nhận chuẩn ISO 15836 năm 2017
- **LOM (*Learning Object Metadata*):** do Viện Công nghệ Điện-Điện tử (IEEE) đặt ra năm 2002, kí hiệu IEEE 1484.12.1
- **ISO/IEC 19788-1:2011:** do ISO và Ủy ban Kỹ thuật Điện Quốc tế (IEC) đặt ra năm 2011, nhằm quy định cách thức mô tả các siêu dữ liệu dành cho tài nguyên học tập (*Metadata for Learning Resources – MLR*), khắc phục những nhược điểm kỹ thuật của các bộ chuẩn hiện hành như Dublin Core, LOM,...

Tài nguyên giáo dục mở và dạy học trực tuyến

Là gì?

Tại sao?

Như thế nào?

Bằng cách nào?

Tìm kiếm ra sao?

Tài liệu tham khảo

THE DUBLIN CORE ELEMENTS

1. **TITLE** The name given to the resource by the CREATOR or PUBLISHER.
2. **CREATOR** The person(s) or organization(s) primarily responsible for creating the intellectual content of the resource.
3. **SUBJECT** The topic of the resource: keywords or phrases that describe the subject or content of the resource, including controlled vocabularies or classification schemes.
4. **DESCRIPTIONS** A textual description of the content of the resource, including abstracts in the case of document-like objects or content descriptions in the case of visual resources.
5. **PUBLISHER** The entity responsible for making the resource available in its present form, such as a publisher, a university department or a corporate entity.
6. **CONTRIBUTOR** Person(s) or organization(s) in addition to those specified in the CREATOR element who have made significant intellectual contributions to the resource but whose contribution is secondary to the individuals or entities specified in the CREATOR element (for example, editors, transcribers and illustrators).
7. **DATE** The date the resource was made available in its present form.
8. **TYPE** The category of the resource, such as home page, novel, poem, working paper, technical report, essay, dictionary. It is expected that TYPE will be chosen from an enumerated list of types.
9. **FORMAT** The data representation of the resource, such as text/html, ASCII, Postscript file, executable application or JPEG image.
10. **IDENTIFIER** String or number used to uniquely identify the resource. Examples for networked resources include URLs and URNs (when implemented). Other globally unique identifiers, such as International Standard Book Numbers (ISBN) or other formal names, would also be candidates for this element.
11. **SOURCE** The work, either print or electronic, from which this resource is derived, if applicable.
12. **LANGUAGE** Language(s) of the intellectual content of the resource.
13. **RELATION** Relationship to other resources. The intent of specifying this element is to provide a means to express relationships among resources that have formal relationships to others, but exist as discrete resources themselves.
14. **COVERAGE** The spatial and temporal characteristic of the resource. Formal specification of COVERAGE is currently under development.
15. **RIGHTS** The content of this element is intended to be a link (a URL or other suitable URI as appropriate) to a copyright notice, a rights-management statement or perhaps a service that would provide such information dynamically.

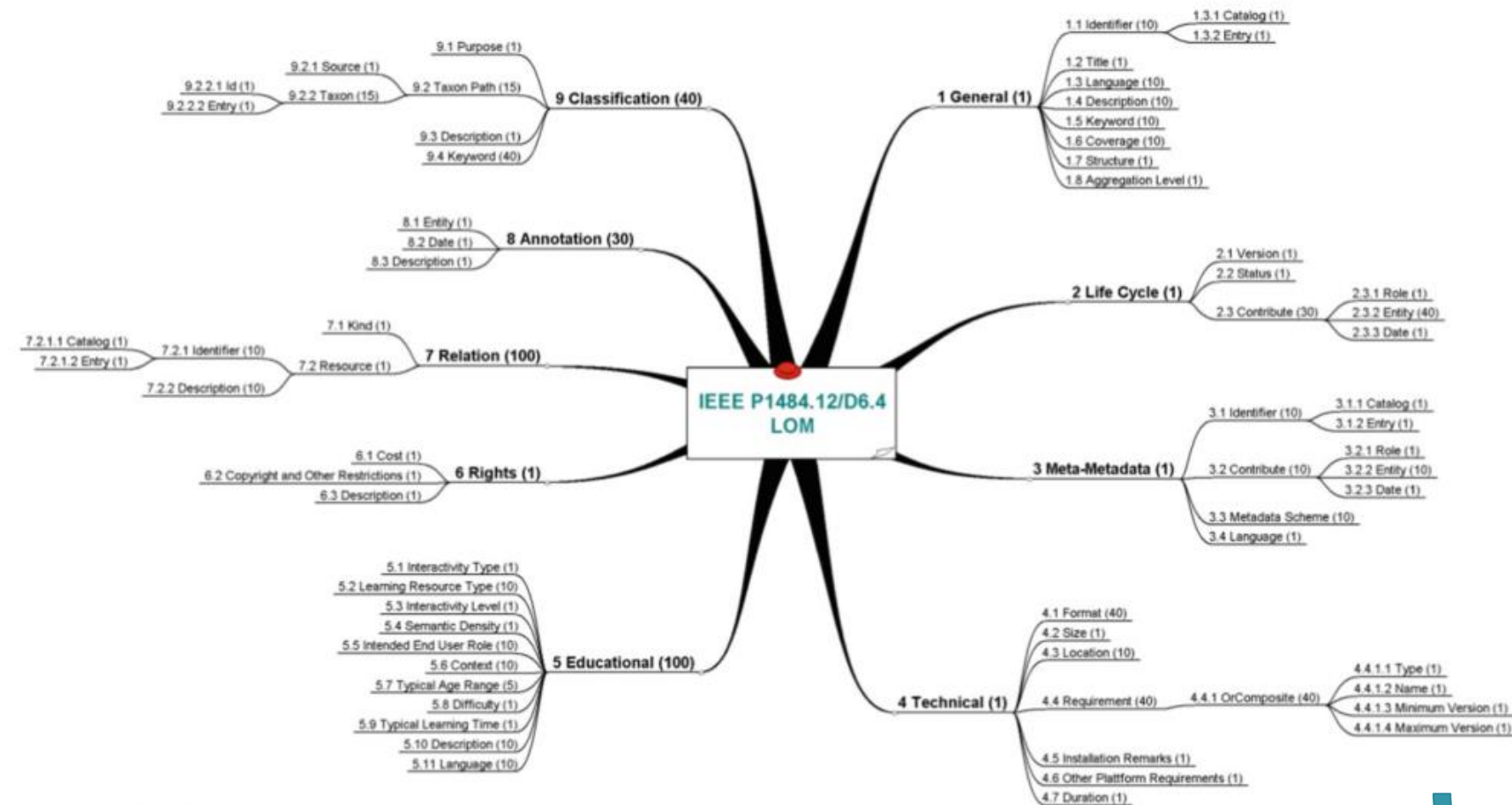
See http://purl.org/metadata/dublin_core_elements for further information.

(Nguồn hình: Weibel, 1999)

Tài nguyên giáo dục mở và dạy học trực tuyến

Là gì?
Tại sao?
Như thế nào?
Bằng cách nào?
Tìm kiếm ra sao?
Tài liệu tham khảo

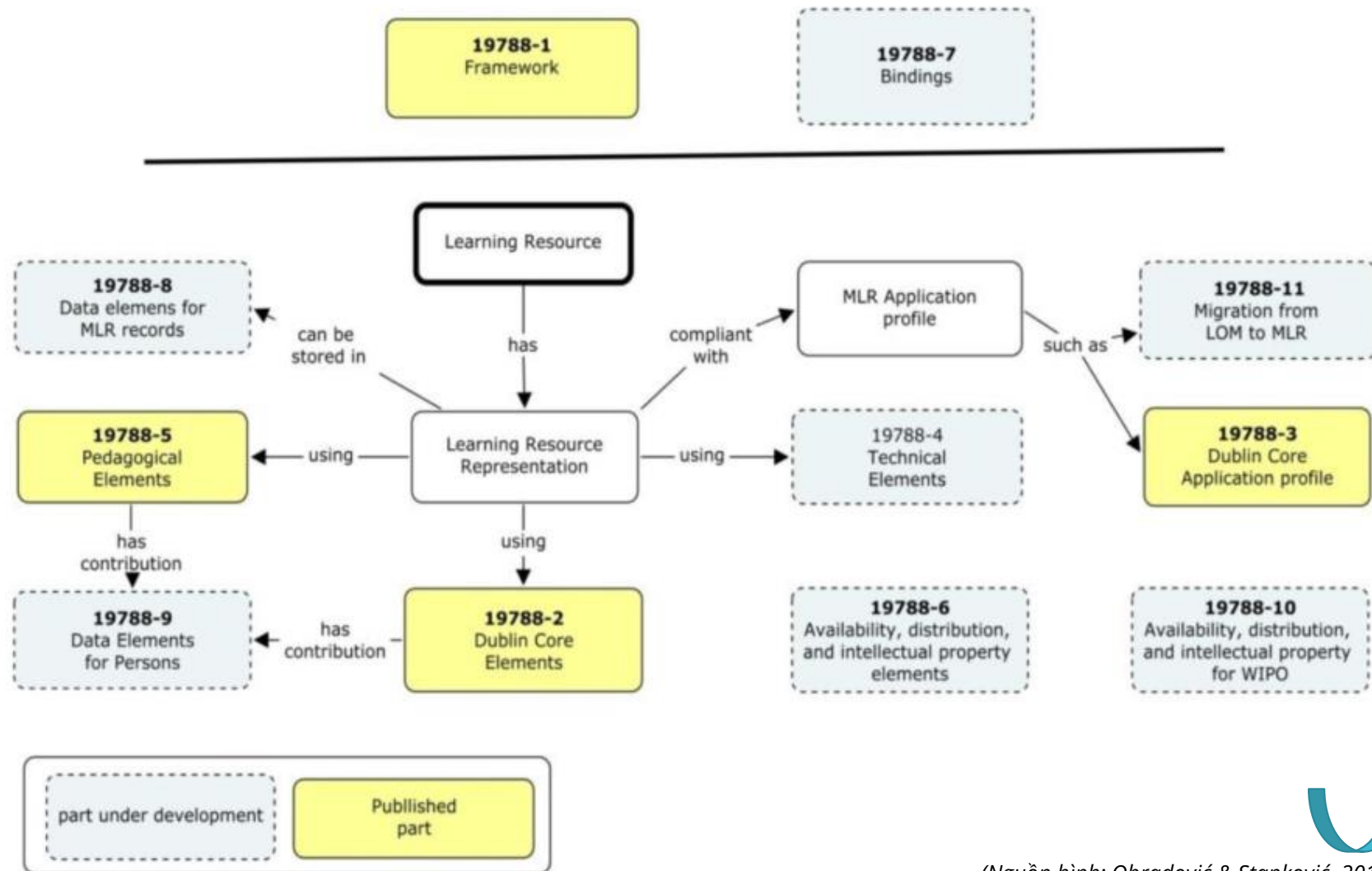
Overview of LOM draft 6.4
The numbers in parenthesis show the multiplicity of the element. Numbers greater than 1 indicate the smallest permitted maximum of entries an implementation must allow. This mind map was prepared by Thomas Hermann, Teleteach GmbH, Germany. Please send any comments to th@teleteach.de

(Nguồn hình: Thomas Hermann, theo Belletto & Bettella, 2019)

Tài nguyên giáo dục mở và dạy học trực tuyến

Là gì?
Tại sao?
Như thế nào?
Bằng cách nào? →
Tìm kiếm ra sao?
Tài liệu tham khảo

(Nguồn hình: Obradović & Stanković, 2014)

Tài nguyên giáo dục mở và dạy học trực tuyến

Là gì?
Tại sao?
Như thế nào?
Bằng cách nào?
Tìm kiếm ra sao?
Tài liệu tham khảo

The image shows a screenshot of the Google Scholar website. On the left, a sidebar menu contains options: My profile, My library, Alerts, Metrics, **Advanced search** (highlighted with a red arrow), and Settings. The main content area displays the 'Advanced search' dialog box. A red arrow points from the 'Advanced search' menu item to the dialog box. The dialog box contains several search criteria with corresponding input fields and annotations in red text:

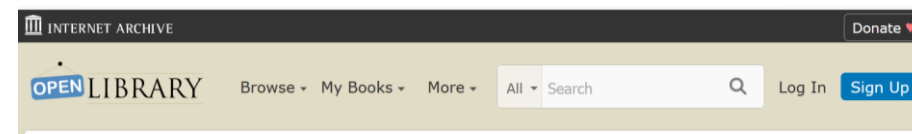
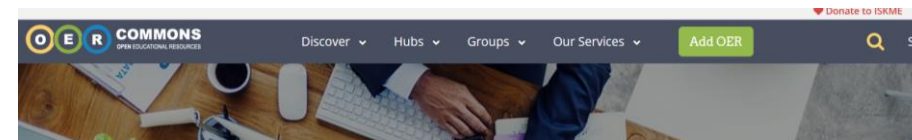
- Find articles with all of the words**: Input field contains **AND**.
- with the exact phrase**: Input field contains **" "**.
- with at least one of the words**: Input field contains **OR**.
- without the words**: Input field contains **NOT**.
- where my words occur**: Radio buttons for **anywhere in the article** (selected) and **in the title of the article**. The word **Tựa** is written in red next to the first option.
- Return articles authored by**: Input field contains **Tác giả**.
- Return articles published in**: Input field contains **Ấn phẩm**.
- Return articles dated between**: Two input fields with a minus sign between them, followed by **Năm xuất bản**.

At the bottom of the dialog box, there are logos for Nature, Science, Elsevier, Oxford, Wiley, and medRxiv. Below the logos is the text "Stand on the shoulders of giants".

Tài nguyên giáo dục mở và dạy học trực tuyến

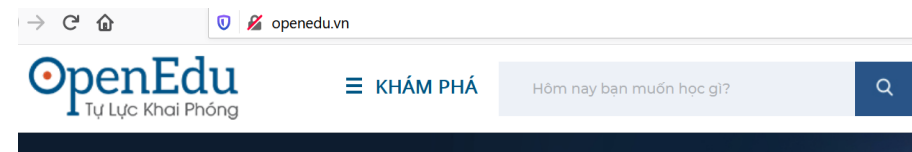
Là gì?
Tại sao?
Như thế nào?
Bằng cách nào?
Tìm kiếm ra sao? →
Tài liệu tham khảo

- **OER Commons** (www.oercommons.org) – Tiếng Anh
- **Open Library** (<https://openlibrary.org>) – Tiếng Anh
- **Open Culture** (www.openculture.com) – Tiếng Anh
- **FAO elearning Academy** (<https://elearning.fao.org>) – Tiếng Anh, Pháp, Nga, Hoa, Tây Ban Nha, Arab
- **Unisciel** (www.unisciel.fr) – Tiếng Pháp
- **Cổng tri thức OpenEdu** (<http://openedu.vn>) – Tiếng Việt
- ...

FAO elearning Academy

Vous êtes ... À propos d'Unisciel Dispositifs et ressources Culture scientifique Actualités et pédagogie

Tài nguyên giáo dục mở và dạy học trực tuyến

Là gì?
Tại sao?
Như thế nào?
Bằng cách nào?
Tìm kiếm ra sao?
Tài liệu tham khảo

- **Atkins, D. E., Brown, J. S., & Hammond, A. L. (2007).** *A review of the open educational resources (OER) movement: Achievements, challenges, and new opportunities* [Report to The William and Flora Hewlett Foundation].
- **Bellotto, A., & Bettella, C. (2019).** Metadata as semantic palimpsests: The case of PHAIDRA@unipd. In L. Candela, P. Manghi, & G. Silvello (Eds.), *Digital libraries: Supporting open science. Proceedings of the 15th Italian Research Conference on Digital Libraries, IRCDL 2019, Pisa, Italy, January 31-February 1, 2019* (pp. 167–184). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-11226-4>
- **Bruillard, É., & Loffreda, M. (2020).** *Modes de circulation des ressources éducatives, et en particulier des REL : Choix et conception de ressources par les enseignants.* Groupes thématiques de la Direction du numérique pour l'Éducation.
- **Centre for Educational Research and Innovation (CERI). (2007).** *Giving knowledge for free: The emergence of open educational resources.* Organisation for Economic Co-operation and Development.
- **Duriez, F. (2014/03/15).** #CLOM_REL : intervention de Gilbert Paquette sur les ressources éducatives libres. *Didac2b*. <https://didac2b.wordpress.com/2014/03/15/gilbert-paquette/>
- **McGreal, R., Kinuthia, W., & Marshall, S. (2013).** *Open educational resources: Innovation, research and practice.* Commonwealth of Learning & Athabasca University.
- **Obradović, I., & Stanković, R. (2014).** Using technology for knowledge transfer between academia and enterprises. *IFKAD 2014, 9th International Forum on Knowledge Asset Dynamics*, 792–805.
- **UNESCO. (2012).** The Paris OER Declaration 2012. *World Open Educational Resources (OER) Congress*, Paris, June 20-22, 2012. <https://en.unesco.org/oer/paris-declaration>
- **UNESCO, & Commonwealth of Learning. (2011).** *Guidelines for open educational resources (OER) in higher education.* UNESCO.
- **Weibel, S. (1999).** The state of the Dublin Core Metadata Initiative: April 1999. *Bulletin of the American Society for Information Science and Technology*, 25(5), 18–22. <https://doi.org/10.1002/bult.127>
- **Wiley, D. A. (2010/11/15).** OER 101: Theory and practice [Open Content Blog]. *Iterating toward Openness*. <https://opencontent.org/blog/archives/1725>
- **Wiley, D. A. (2014/03/05).** The access compromise and the 5th R [Open Content Blog]. *Iterating toward Openness*. <https://opencontent.org/blog/archives/3221>